

Ehdotus	A 1947/UVU
Tekijä	Vapaa Pohjola
Käsittelijä	Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokunta

A 1947/UVU: Jäsenehdotus sähkömarkkinoiden hinnoittelusta

Vapaa Pohjola ehdottaa, että Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden ministerineuvostolle,

- *että* toimitaan sen puolesta, että muutetaan energiaa koskevaa säännöstöä, niin että Pohjoismaat voivat ensisijaisesti tuottaa halpaa energiaa omaan käyttöön ja toissijaisesti viedä sitä Pohjolan ulkopuolelle.
- *että* perustetaan Pohjoismaiden pääministerien, energiaministerien, ulkomaankauppaministerien ja energia-alan asiantuntijoiden muodostama energiapoliittinen neuvosto.
- *että* laaditaan yhteinen pohjoismainen strategia ja yhteiset energiapoliittiset suuntaviivat Euroopan energiainmarkkinoiden muuttamiseksi, niin että vahvistetaan Pohjoismaiden omaa energiahuoltoa.

Taustaa

Sähkön hinta on herättänyt useimmissa suurta huomiota viime aikoina. Perussyynä sähkön hinnan kehitykseen on Euroopassa koko 2000-luvun ajan harjoitetussa ideologisesti värityneessä energiapolitiikassa, joka on ollut vallalla myös Pohjoismaissa. Ruotsissa ydinvoimaloita on ideologisista syistä suljettu ja Suomessa niitä ei ole samoista syistä saanut rakentaa, ja samaan aikaan on lakkautettu useita lämpövoimaloita. Tuulivoiman ja aurinkoenergian käyttöä on lisätty voimakkaasti ilman että olisi varmistuttu vastaavasta kotimaisesta perusenergiasta. Olemme luottaneet siihen, että puuttuva energia tuodaan muiden maiden energiajärjestelmistä tai korvataan kaasulla sellaisina aikoina, jolloin tuulta ei ole tarpeeksi tuulivoimaa varten tai auringonvaloa aurinkoenergiaa varten.

Suomen ja Ruotsin molemminpuolinen riippuvuus tuontien energiasta on kuitenkin hyvä esimerkki lyhytnäköisestä ja epävarmasta energiapolitiikasta. Kehitys on tehnyt mahdolliseksi sen, että Venäjä pystyy käyttämään energiaa pelinappulana geopoliittisessa pelissä.

Vapaa Pohjola ehdottaa siksi, että hinnoittelumekanismia muutetaan siten, että Pohjoismaissa halvalla tuotettu puhdas energia tulee ensisijaisesti Pohjoismaiden omien

sähkökuluttajien käyttöön. Pohjoismaissa on pikemminkin lisättävä energian omavaraisuutta sen sijaan, että maat tulevat yhä riippuvaisemmiksi kalliista ja usein ympäristön kannalta huonommasta energiantuotannosta. Ensisijaisesti tulee täyttää maiden oma energian tarve halvalla, puhtaalla energialla.

Jotta tämä olisi mahdollista, Pohjoismaiden tulee yhdessä toimia Euroopan energia-markkinoiden muutoksen puolesta. Pohjoismaiden tulee luoda yhteinen rakenne, jonka kautta ne voivat edustaa yhteispohjoismaista energiapoliittista kantaa Euroopassa ja vaalia kotimaisia intressejä huolehtimalla siitä, että kotitalouksien, yritysten, hyvinvoinnin ja turvallisuuden käytettävissä on edullista energiaa. EU:n jäsenenä olevien Pohjoismaiden hallitusten tulee yhdessä edistää EU-lainsäädäntöön tehtäviä tarvittavia muutoksia ja tarvittaessa toteuttaa ne synkronisoidusti.

Vapaa Pohjola ehdottaa myös, että Pohjoismaiden hallitukset perustavat pääministerien, energiaministerien ja ulkomaankauppaministerien muodostaman pohjoismaisen energiapoliittisen neuvoston ja että neuvosto kutsuu energia-alan asiantuntijoita neuvotteluihin, kun tavoitteena on päästä sopimukseen, joka suojaa kansalaisia tuontienergian korkeilta kustannuksilta ja ympäristön kannalta huonommalta energialta.

Tukholmassa 15. helmikuuta 2023

Lulu Ranne (ps.)

Angelika Bengtsson (SD)

Ann-Christine From Utterstedt (SD)

Staffan Eklöf (SD)

Vilhelm Junnila (ps.)

Sebastian Tynkkynen (ps.)

Riikka Purra (ps.)

Victoria Tiblom (SD)

Mikkel Dencker (DF)